Опубліковано / Published 24.03.2026

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.03(202).02

Балан Б. А.
ст. викладач кафедри футболу
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ
https://orcid.org/0000-0001-9282-1276
Орнст М.А.
здобувач вищої освіти кафедри футболу
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ
https://orcid.org/0000-0021-2829-6127

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ГРИ В ДИТЯЧО- ЮНАЦЬКОМУ ФУТБОЛІ

Наукова робота присвячена вирішенню проблеми ефективності змагальної діяльності футболістів на різних етапах багаторічної підготовки юних футболістів. Сучасний дитячо-юнацький футбол вимагає науково обґрунтованого підходу до аналізу ігрової діяльності юних спортсменів. В роботі розкрито спеціалізовані методики оцінювання матчів, адаптовані для різних вікових категорій. Розглянуто ефективні інструменти для тренерів та аналітиків, які допоможуть виявити сильні сторони юних футболістів та напрямки для вдосконалення навчання.

Відмічено, що детальний аналіз технічних, тактичних та фізичних аспектів гри є фундаментом для правильного розвитку талантів, які визначатимуть майбутнє українського футболу. Системний аналіз ігрової діяльності дозволяє виявити індивідуальні особливості розвитку юних футболістів та створити персоналізовану траєкторію їхнього спортивного зростання.

На відміну від професійного рівня, аналіз дитячо-юнацького футболу фокусується не на результаті, а на процесі розвитку технічних навичок та ігрового мислення. В Україні спостерігається зростання інтересу до впровадження аналітичних методик у роботу дитячо-юнацьких шкіл, що сприяє більш якісній підготовці резерву.

Правильно організований аналіз матчів має визначальний вплив на довгостроковий розвиток гравців, дозволяючи своєчасно коригувати навчально-тренувальний процес відповідно до потреб кожного футболіста.

Підтверджено, що підготовленість спортсменів у футболі залежить від їх функціональних показників, які, у свою чергу, визначають ефективність виконання тих чи інших тактико-технічних дій.

Ключові слова: *футбол, тренувальний процес, аналіз гри, дитячо-юнацький футбол, аналітичні системи, змагальна активність.*

Balan B. A., Ornst M. A. Peculiarities of conducting game analysis in children's and youth football.

The scientific work is devoted to solving the problem of the effectiveness of the competitive activity of football players at different stages of the long-term training of young football players. Modern children's and youth football requires a scientifically sound approach to the analysis of the game activity of young athletes. The work reveals specialized methods of evaluating matches, adapted for different age categories. Effective tools for coaches and analysts are considered, which will help identify the strengths of young football players and areas for improving training.

It is noted that a detailed analysis of the technical, tactical and physical aspects of the game is the foundation for the correct development of talents that will determine the future of Ukrainian football. Systematic analysis of game activity allows you to identify individual features of the development of young football players and create a personalized trajectory of their sports growth.

Unlike the professional level, the analysis of children's and youth football focuses not on the result, but on the process of developing technical skills and game thinking. In Ukraine, there is a growing interest in the introduction of analytical methods into the work of children's and youth schools, which contributes to better training of the reserve.

Properly organized analysis of matches has a decisive impact on the long-term development of players, allowing timely adjustment of the educational and training process in accordance with the needs of each football player.

It has been confirmed that the preparedness of athletes in football depends on their functional indicators, which, in turn, determine the effectiveness of performing certain tactical and technical actions.

Key words: *football, training process, game analysis, children's and youth football, analytical systems, competitive activity.*

Постановка проблеми. Сучасна науково-методична база футбольної аналітики передбачає використання як традиційних підходів оцінювання, так і прогресивних технологій, що дозволяють проводити більш глибокий та об'єктивний аналіз виступів юних спортсменів [9]. Збір даних під час матчів юнацьких команд має свої особливості, пов'язані з обмеженими ресурсами та інфраструктурою [11]. Проте, навіть за допомогою простих інструментів можна отримати цінну інформацію, що дозволить об'єктивно оцінити гру команди та окремих гравців. Підготовка спортсменів є багатокомпонентною системою [2; 6; 12], всі частини якої (фізична, технічна, тактична та ін.) перебувають у суворій взаємодії, в той же час кожен з компонентів вирішує своє певне коло завдань.

Аналіз літературних джерел показує, що педагогічні спостереження за грою полягають у вивченні поведінки гравців, командної тактикти застосуванні технічних навичок в реальних ігрових ситуаціях [8]. Необхідно відзначити, що футболістам певних ігрових амплуа, щоб ефективно виконувати покладені на них функції, потрібний високий рівень

тактичної та технічної майстерності. Тому, особливого значення набуває визначення значущості конкретних прийомів для гравців різних амплуа. Для ефективного аналізу важливо враховувати фізичні, технічні та психологічні фактори, які впливають на виконання дій.

Аналізуючи матеріали своїх досліджень [1; 2; 3; 5], і навіть зіставляючи їх із вже наявними відомостями у літературі, нам вдалося виявити низку специфічних особливостей рівнів фізичної підготовленості та техніко-тактичних дій молодих футболістів різних ігрових амплуа.

Дослідження виконано згідно зі Зведеним планом НДР НУФВСУ на 2026-2030 р.р. по темі 2.21 «Інноваційні підходи в системі багаторічної підготовки футболістів в умовах воєнного і післявоєнного стану».

Мета дослідження: визначити ефективну методику проведення аналізу гри у дитячо-юнацькому футболі та розкрити її специфіку з урахуванням вікових і функціональних особливостей юних спортсменів.

Методи дослідження: теоретичний аналіз сучасних літературних джерел і мережі інтернет з проблеми, що вивчаємо; педагогічне спостереження; статистичної обробки отриманих даних.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією з основних складових аналізу є вивчення ситуацій на полі через відео, що дозволяє точно оцінити дії кожного гравця. Існують кілька рівнів аналізу: індивідуальний (аналіз технічних та тактичних дій окремого гравця) та командний (аналіз колективних дій, таких як позиційна гра, переходи від атаки до оборони) [7]. При аналізі тактичних дій юних футболістів важливо враховувати особливості їхнього ігрового мислення та здатність сприймати інформацію. В молодших вікових групах (8-11 років) фокус робиться на базових індивідуальних рішеннях, тоді як у старших категоріях (15-17 років) більша увага приділяється складним груповим та командним взаємодіям [5]. Для оцінки ефективності тактичних рішень аналізуються такі показники як: створення та використання вільного простору, своєчасність переміщень, правильність вибору позиції, раціональність взаємодій між гравцями у різних фазах гри (рис. 1).

Аналіз фізичних показників юних футболістів має враховувати вікові особливості розвитку організму. Для молодших категорій (U8-U12) важливіше оцінювати координаційні здібності та швидкість реакції, тоді як для старших груп (U15-U17) більш значущими стають показники спеціальної витривалості (рис. 2).

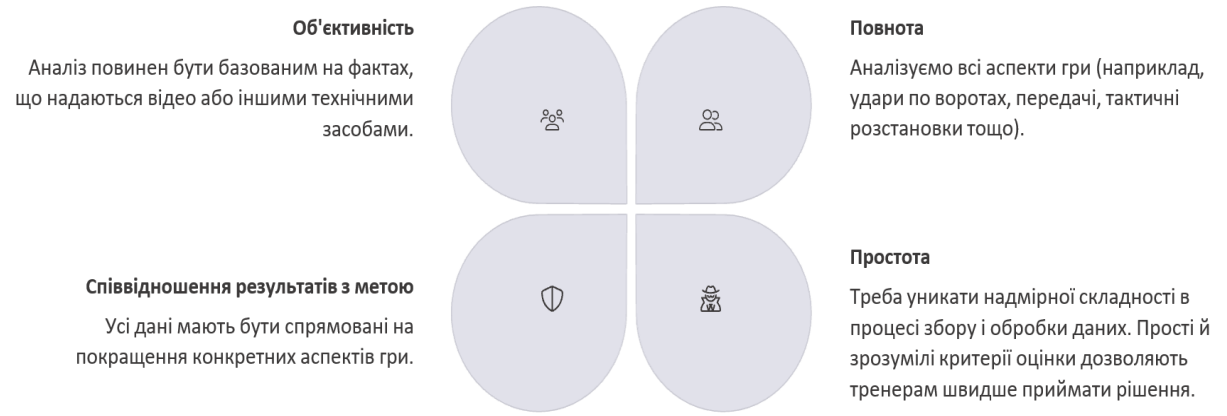

Рисунок 1 – Принципи аналізу гри у дитячо-юнацькому футболі

8-11 років (U8-U11). Фокус на базових технічних навичках: контроль м'яча, передачі, удари. Оцінка індивідуальних дій без складних тактичних вимог. Аналіз ігрової активності та залученості у процес гри. Відстеження прогресу у координаційних здібностях та розумінні базових принципів.

12-14 років (U12-U14). Розширення параметрів оцінювання: аналіз групових взаємодій, позиційної гри, переходів між фазами. Оцінка тактичного розуміння гри та прийняття рішень. Аналіз технічної майстерності в умовах опору суперника. Відстеження швидкісно-силових показників.

15-17 років (U15-U17). Комплексний підхід, наближений до професійного рівня. Детальний аналіз індивідуальних, групових і командних тактичних дій. Оцінка ефективності в конкретних ігрових ролях. Аналіз фізичних показників з урахуванням спеціалізації. Визначення потенціалу для переходу на професійний рівень.

При виборі інструментів для аналізу важливо знайти баланс між функціональністю та доступністю [10]. Навіть з обмеженим бюджетом можна впровадити ефективну систему аналізу, яка дозволить отримувати цінні дані для покращення навчально-тренувального процесу.

Рисунок 2 – Особливості проведення аналізу техніко-тактичних дій юних футболістів

Базові інструменти:

- відеокамери та штативи,
- планшети з базовими додатками,
- електронні таблиці для обліку,
- безкоштовні відеоредактори.

Доступні для більшості дитячо-юнацьких команд, не потребують значних інвестицій.

Середній рівень:

- спеціалізовані аналітичні додатки,
- системи тегування відео,
- хмарні платформи зберігання даних,
- базові GPS-трекери.

Оптимальне співвідношення ціни та функціональності для академій середнього рівня.

Професійні системи:

- комплексні аналітичні платформи,
- системи відстеження гравців,
- високоточні GPS-жилети,
- автоматичні камери з ШІ.

Використовуються провідними академіями та центрами підготовки талантів.

Правильна інтерпретація результатів аналізу є ключовим етапом, який перетворює зібрані дані на практичні рекомендації [4]. Важливо адаптувати складність аналітичних висновків до вікової категорії гравців, використовуючи доступну мову та наочні приклади (рис. 3).

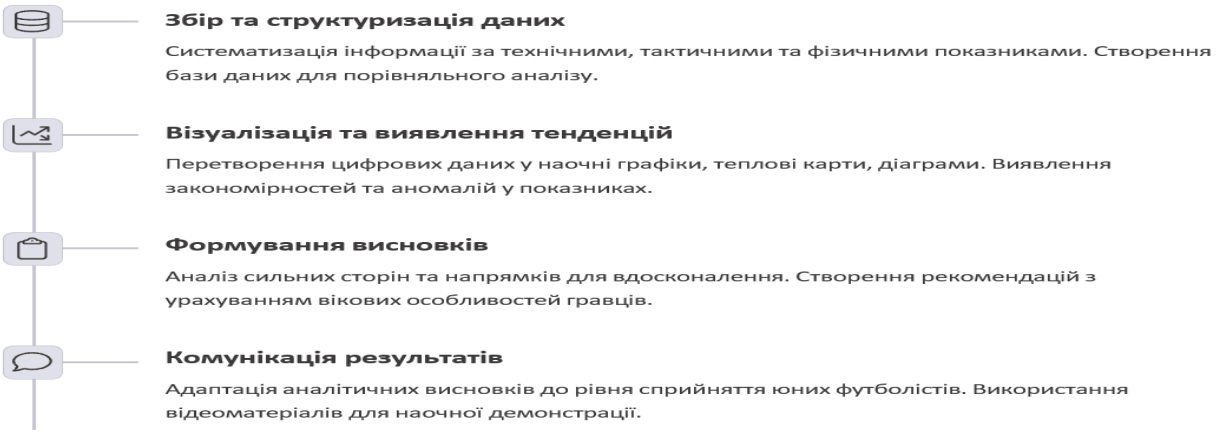

Рисунок 3 – Інтерпретація результатів аналізу

У дитячо-юнацькому футболі аналіз оборонних дій має певні вікові особливості. У молодших групах (U8-U11) переважно оцінюється індивідуальна захисна техніка, а у старших (U15-U17) більше уваги приділяється колективним діям та розумінню принципів зонного захисту.

Ефективність оборонних дій оцінюється за такими критеріями: відсоток виграних єдиноборств, кількість перехоплень, блокувань ударів, своєчасність підстраховки, компактність оборонних ліній, здатність протистояти різним типам атак.

Результати аналізу повинні безпосередньо впливати на практичну роботу з юними футболістами. Періодичність проведення аналізу залежить від вікової категорії: для молодших груп достатньо щомісячної оцінки, тоді як для старших доцільно проводити аналіз після кожного матчу (рис. 4).

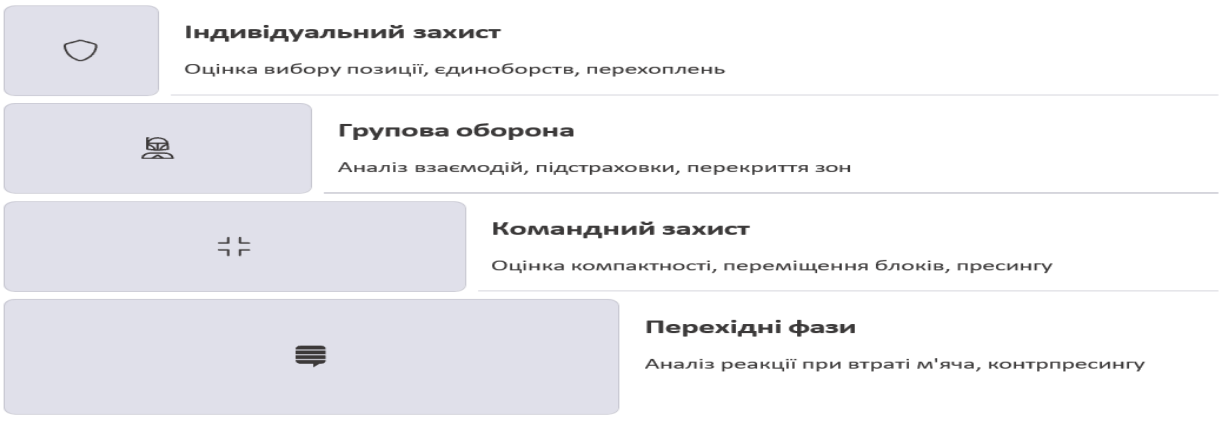

Рисунок 4 – Аналіз оборонних дій

Динаміка інтенсивності протягом матчу дозволяє визначити рівень функціональної підготовленості гравців та їх здатність підтримувати високий темп гри впродовж усього матчу (рис. 5).

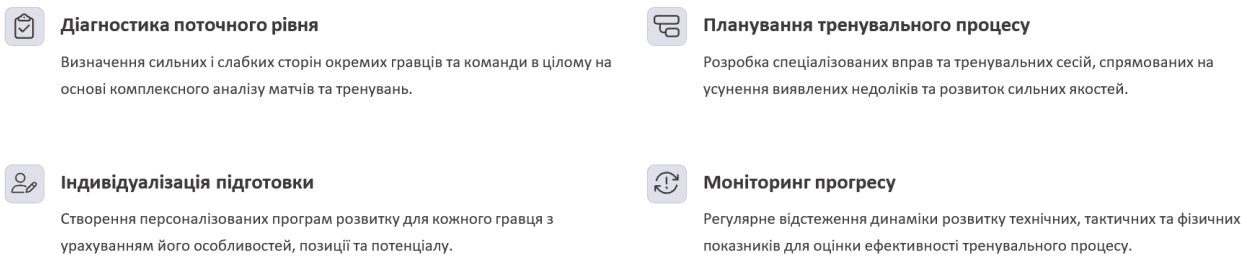

Рисунок 5 – Практичне застосування аналізу

Висновок. Таким чином, для ефективного впровадження аналітичних систем у дитячо-юнацький футбол необхідно дотримуватися балансу між об'єктивними кількісними показниками та якісною експертною оцінкою. Навіть при обмежених ресурсах можливо організувати базовий аналіз, який суттєво підвищить ефективність навчально-тренувального процесу (рис. 6).

Рисунок 6 – Методичні аспекти проведення аналізу гри в дитячо-юнацькому футболі

Тренер відіграє ключову роль у процесі аналізу, виступаючи не лише як збирач даних, але й як інтерпретатор, здатний перетворити інформацію на конкретні практичні рекомендації. Перспективним напрямком для подальших досліджень є розробка специфічних методик аналізу для різних ігрових амплуа з урахуванням вікових особливостей юних футболістів.

Перспективи подальших досліджень. Проведені дослідження свідчать про важливість системного аналізу фізичної підготовленості щодо ефективності змагальної діяльності футболістів для вдосконалення системи підготовки спортсменів на різних етапах удосконалення. Використання алгоритмів машинного навчання для автоматизованого аналізу відеоматеріалів та прогнозування розвитку гравців. Створення експертних систем, що імітують оцінку досвідчених тренерів. Моделювання ігрових ситуацій у віртуальному середовищі для тренування тактичного мислення юних футболістів. Використання VR для аналізу матчів з позиції гравця. Мініатюризація сенсорів для постійного моніторингу фізіологічних показників гравців. Інтеграція даних від різних пристроїв для створення цілісної картини підготовленості. Створення масштабних баз даних про розвиток юних футболістів для виявлення закономірностей та оптимізації тренувальних методик.

Література

1. Балан Б. Тенденції розвитку футболу на сучасному етапі та їх врахування у підготовку футболістів 17-21-річного віку в період переходу до професійних команд. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт): зб. наук. пр. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова. 2025. Вип. 9 (196). С. 21–26. DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.09(196).04.

2. Балан Б.А. Фактори ефективності змагальної діяльності кваліфікованих футболістів на етапі підготовки до вищих досягнень. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт): зб. наук. пр. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова. 2024. Вип. 9 (182). С. 32–36. DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.9(182).

3. Балан Б.А. Фізична підготовленість як фактор ефективності змагальної діяльності футболістів 17-18-річного віку в період переходу до професійних команд. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт): зб. наук. пр. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова. 2024. Вип. 10 (183). С. 34–39. DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.10(183).

4. Шинкарук О. А. Пошук та розвиток спортивного таланту: ретроспективний та сучасний аналіз. ТМФВ №2,2020: 47-58. DOI: https://doi.org/10.32652/tmfvs.2020.2.47-58

5. Balan B., Lisenchuk G., Leleka V., Bogatyrev K., Adamenko O., Bairachny O. Relationships between technical-tactical and physical preparedness of 13–14-year-old skilled football goalkeepers. Journal of Physical Education and Sport ®

(JPES), Vol. 22 (issue 6), Art 466, pp. 3439 – 3444. DOI: https://doi.org/10.7752/jpes.2021.06466.

6. Coaching program Fitness UEFA. Route de Geneve 46, CH-1260, NYON 2, Switzerland, 2023 - 10 p. DOI: https://doi.org/resources/0285-190a6e9d0f6f-f8385ec9c395-1000/uefa

7. Michels R. Team Building: The Road to Success. Cardinal Publishing Group, 2001. 298 p.

8. Meyer T., Demond V., Scharhag J. Cardiocirculatory Stress in Professional Football (Soccer) Coaches. Clin J Sport Med. 2022. 32(4). 414-417. DOI: 10.1097/JSM.0000000000001013

9. Michailidis Y. Correlations of Aerobic Capacity with External and Internal Load of Young Football Players during Small-Sided Games. Sensors (Basel). 2024. 1. 24(7). 2258. DOI: https://doi.org/10.3390/s24072258

10. Sobol, E., Doroshenko, I., Svatyev, A., Doroshenko, E., Tsyganok, V., & Shamardin, V. Analysis of Factors of Sports Migration and the Effectiveness of Competitive Activity of Football Players. Journal of Learning Theory and Methodology. 2024;*5*(1), 13–19. DOI: https://doi.org/10.17309/jltm.2024.5.1.02

11. Vargas F. S. Fundamental Movement Skills and Their Application to Sports Initiation: Document of the INEFC de Barcelona. Barcelona The Instituto Nacional de Educación Física de Barcelona University of Barcelona, 2005. 27 p.

12. Wein H. Spielintelligenz in Football. Aachen, 2011. 368 p.

References

1. Balan B. (2025). Tendentsiyi rozvytku futbolu na suchasnomu etapi ta yikh vrakhuvannya u trenuvanni futbolistiv 17-21 rokiv pid chas perekhodu do profesiynykh komand. [Trends in the development of football at the present stage and their consideration in the training of football players 17-21 years old during the transition to professional teams]. Scientific and pedagogical problems of physical culture (Physical culture and sports): collection of scientific works. Kyiv: NPU named after M. P. Dragomanov. Issue 9 (196). Pp. 21–26. DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.09(196).04 [in Ukrainian].

2. Balan B.A. (2024). Faktory efektyvnosti zmahal'noyi diyal'nosti kvalifikovanykh futbolistiv na etapi pidhotovky do vyshchykh dosyahnen'. [Factors of the effectiveness of competitive activity of qualified football players at the stage of preparation for higher achievements]. Scientific and pedagogical problems of physical culture (Physical culture and sports): collection of scientific. pr. K.: NPU named after M. P. Dragomanov. Issue 9 (182). Pp. 32–36. DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.9(182) [in Ukrainian].

3. Balan B.A. (2024). Fizychna pidhotovlenist' yak faktor efektyvnosti zmahal'noyi diyal'nosti futbolistiv vikom 17-18 rokiv pid chas perekhodu do profesiynykh komand. [Physical fitness as a factor of the effectiveness of competitive activity of football players aged 17-18 during the transition to professional teams]. Scientific and pedagogical problems of physical culture (Physical culture and sports): collection of scientific. pr. K.: NPU named after M. P. Dragomanov. Issue 10 (183). Pp. 34–39. DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.10(183) [in Ukrainian].

4. Shynkaruk O. A. (2020). Poshuk ta rozvytok sportyvnykh talantiv: retrospektyvnyy ta suchasnyy analiz. [Search and development of sports talent: retrospective and modern analysis]. TMFV No. 2, Pp. 47-58 DOI: https://doi.org/10.32652/tmfvs.2020.2.47-58 [in Ukrainian].

5. Balan B., Lisenchuk G., Leleka V., Bogatyrev K., Adamenko O., Bairachny O. (2021). Vzayemozv'yazok mizh tekhniko-taktychnoyu ta fizychnoyu pidhotovlenistyu 13–14-richnykh kvalifikovanykh futbol'nykh vorotariv. [Relationships between technical-tactical and physical preparedness of 13–14-year-old skilled football goalkeepers]. Journal of Physical Education and Sport ® (JPES), Vol. 22 (issue 6), Art 466, Pp. 3439 – 3444. DOI: https://doi.org/10.7752/jpes.2021.06466 [in Ukrainian].

6. Coaching program Fitness UEFA (2023). Kouch-prohrama Fitnes UYEFA. [Coaching program Fitness UEFA]. Route de Geneve 46, CH-1260, NYON 2, Switzerland, - 10 p. DOI: https://doi.org/resources/0285-190a6e9d0f6f-f8385ec9c395-1000/uefa [in Switzerland].

7. Michels R. (2001). Timbildynh: shlyakh do uspikhu. [Team Building: The Road to Success]. Cardinal Publishing Group. 298 p. [in Netherlands].

8. Meyer T., Demond V., Scharhag J. (2022). Kardiotsyrkulyatornyy stres u profesiynykh futbol'nykh treneriv. [Cardiocirculatory Stress in Professional Football (Soccer) Coaches]. Clin J Sport Med. 32(4). Pp. 414-417. DOI: 10.1097/JSM.0000000000001013 [in USA].

9. Michailidis Y. (2024). Korelyatsiya aerobnoyi zdatnosti iz zovnishnim ta vnutrishnim navantazhennyam yunykh futbolistiv pid chas ihor na malykh maydanchykakh.[Correlations of Aerobic Capacity with External and Internal Load of Young Football Players during Small-Sided Games]. Sensors (Basel). 1. 24(7). 2258. DOI: https://doi.org/10.3390/s24072258 [in Switzerland].

10. Sobol E., Doroshenko I., Svatyev A., Doroshenko E., Tsyganok V., Shamardin V. (2024). Analiz faktoriv sportyvnoyi mihratsiyi ta efektyvnosti zmahal'noyi diyal'nosti futbolistiv. [Analysis of Factors of Sports Migration and the Effectiveness of Competitive Activity of Football Players]. Journal of Learning Theory and Methodology. 5(1), Pp. 13–19. DOI: https://doi.org/10.17309/jltm.2024.5.1.02 [in Ukrainian].

11. Vargas F. S. (2005). Fundamental'ni rukhovi navychky ta yikh zastosuvannya dlya pochatku u sporti: dokument INEFC Barselony. [Fundamental Movement Skills and Their Application to Sports Initiation: Document of the INEFC de Barcelona]. Barcelona The Instituto Nacional de Educación Física de Barcelona University of Barcelona. 27 p. [in Spain].

12. Wein H. (2011). Ihrovyy intelekt u futboli. [Spielintelligenz in Football]. Aachen. 368 p. [in Deutschland].

Стаття надійшла до редакції / Received 14.02.2026
Прийнята до друку / Accepted 22.02.2026
Опубліковано / Published 24.03.2026